

Godelieve Laureys

Far väl! Hyllning till Ivo Holmqvist

Med det här numret av *Tijdschrift voor Skandinavistiek* vill vi uppmärksamma prof. dr. Ivo Holmqvists tjänstgöring vid Institutionen för nordiska språk vid Gents universitet. Ivo Holmqvist var under perioden december 2003 till september 2008 anställd hos oss som professor i nordisk litteratur. Ivo har varit en inspirerande kollega, som genom sin forskning och sin undervisning har bidragit med mycket gott till vår institution. Han blev uppskattad av studenterna för sin gedigna och mångsidiga undervisning i svensk och nordisk litteratur och för sin kunniga handledning av uppsatser. Kollegorna värdesatte hans uppslagsrika och konstruktiva kommentarer till deras forskningsprojekt och vetenskapliga alster, och upplevde honom som en världsman och engagerad person som det var lätt att samarbeta med.

Självva temat för den här volymen – *Att välja och värdera, - hur vi umgås med litteratur* – måste ses som en hyllning till Ivo. Under hela sitt liv har Ivo Holmqvist varit aktiv som kulturskribent och recensent och han har fyllt många spalter med sin vassa penna. På ett mästerligt sätt bedriver Ivo den i Sverige inte så utbredda genren litterär essäistik. Hans inlägg är ofta virtuosa och vittnar om att han är ofantligt beläst, rör sig med lätta steg genom världslitteraturen, kan se både bakåt och framåt i tiden och har affinitet med alla litte-

rära genrer. Sina insikter och värderingar förmedlar han på ett ypperligt sätt, hans texter är späckade med humor och ironi, han är nära men håller samtidigt distans. Dessutom skriver han en svenska som är en ren njutning att läsa.

Ivo Holmqvist (1944) läste engelska, nordiska språk och allmän litteraturvetenskap vid Lunds universitet och disputerade först 1999 på en avhandling om den brittiska författaren Richard Hughes i ett komparativt och intertextuellt perspektiv. Hans karriär präglades av internationella undervisningsuppdrag vid olika universitet runt omkring i världen. Redan 1972 drog han som 28-åring för första gången till Nya Zeeland, där han tjänstgjorde som svensk lektor till 1974 i Svenska Institutets regi. Efter ett mellanår i Sverige utnämndes han till svensk lektor vid Odense Universitet (numera Syddansk Universitet) och tjänstgjorde sedan där under två perioder i sammanlagt 10 år (1975-80 och 1985-90). Under denna tid tog han även på sig uppgiften att vara lärare på sommarkurser som Svenska Institutet organiserade för utländska studenter och lektorer. Under åren 1983-84 var han anställd som utbildningschef på Nordiska Språk- och Informationscentret i Helsingfors. Han återvände till Nya Zeeland 1994, först som svensk lektor och sedan som biträdande professor vid Auckland University. Eftersom Avdelningen för skandinavistik vid denna institution bedrövligt nog lades ned år 2001, reste Ivo hem till Sverige tillsammans med sin hustru Ingvor och efter en kort tid som rektor på Europaskolan i Strängnäs slog sig Ivo och familjen Holmqvist ned i Ystad. Utlandstjänstgöring lockade emellertid ännu och Ivo fick uppdrag som gästlektor i Baltikum, först vid universitetet i Riga och sedan i Tartu under vårterminen 2003. Som sista stationen i sin akademiska karriär sökte Ivo en professur vid skandinaviska institutionen vid Gents universitet i Belgien. Efter sin pensionering flyttade Ivo och Ingvor Holmqvist tillbaka till Nya Zeeland och därmed är cirkeln sluten.

Under sin tid som professor i Gent undervisade han i svensk och nordisk litteratur för alla årskurser, var handledare för ett tjugo-

tal uppsatser och rättade ett otal stilövningar och skrivningar. I sin undervisning lade han tonvikt på stora nordiska författarskap i ett komparativt perspektiv och stod på så sätt alltid med ena benet i världslitteraturen. Ofta kom han in på filmatisering och medialisering av litterära verk och han vinnlade sig om att få studenterna att analysera sambandet mellan text och bild. Ivo Holmqvist tog också initiativet till två stora bibliofila utställningar på universitetsbiblioteket, en om H.C. Andersen och en om Klaus Rifbjerg. Vid bägge tillfällena visades delar ur den magnifika boksamling som tillhörde i Bryssel bosatta före detta danske diplomaten Flemming Reilev. Även på andra sätt bidrog Ivo Holmqvist till spridningen av svensk och nordisk litteratur: han bjöd in flera författare till institutionen, publicerade sig i belgiska tidskrifter och höll föredrag på olika konferenser. Inte för intet hade han 2001 mottagit Svenska Akademiens hederspris för spridning av svensk litteratur och kultur i utlandet!

Ivo Holmqvist åstadkom under sin professur i Gent ett ansevärt antal vetenskapliga och essäistiska publikationer, som täcker ett brett spektrum av svensk och dansk litteratur. Dessutom fortsatte Ivo under hela Gentperioden att skriva regelbundet i svensk dagspress, främst i *Svenska Dagbladet* och *Sydsvenskan*, och han deltog engagerat vid Bokmässan i Göteborg. Han författade även ett 20-tal artiklar i *The Encyclopedia of Contemporary Scandinavian Culture*.

Det viktigaste verket från senare år är den digra antologin *Hans Christian Andersens underbara resor i Sverige*, som utkom med anledning av jubileumsåret. I denna volym belyses mötet mellan Danmark och Sverige, mellan det danska och det svenska, i mångt och mycket. Även hans intresse för svensk migrantlitteratur och i synnerhet för Jonas Hassen Khemiris författarskap vittnar om den centrala roll resandet och mötet med nya kulturer spelar för Ivo Holmqvist. Detta speglas också med all tydlighet i rubriken på en essäsamling av hans hand som ännu så länge endast föreligger i manuskript: *Borta bäst? – en rastlös resenärs anteckningar*.

För att hylla Ivos mångsidiga produktivitet samlar vi hans viktigaste publikationer i nedanstående selektiva bibliografi.

Ivo Holmqvist – en selektiv bibliografi

Förkortningar:

SvD = *Svenska Dagbladet*

TvS = *Tijdschrift voor Skandinavistiek*

Ett intermezzo i A.U. Bååths bibliotek. *Bokvännen* 1964:5, s.104-105.

Ung man bland böcker i USA. *Bokvännen* 1966:1, s. 21-23.

Om Gorkijs Natthärbärgen. *Kvarsittarbladet* 1966-67.

Den absurde realisten Albee. *Kvarsittarbladet* 1966-67.

Försök till en bibliografi över Adolf Hallmans tidnings- och tidsskriftsartiklar. *Bokvännen* 1968:3, s. 62-63.

Mera av och om Hallman. *Bokvännen* 1968:5, s. 112.

Nobel Winners (Harry Martinson & Eyvind Johnson). *New Zealand Listener*, January 18, 1975.

”Hvorfor kan svenskerne ikke bare blive hjemme i det hele taget?”.

Om litterära förbindelser mellan Sverige och Danmark. *Bokvännen* 1976:9, s. 183-193, 200. Också i *Nyt fra Odense Universitet* 1978:1, s. 1-5.